

Diagnoza 2023/2024 w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka

Opracowała:

Ewa Łysiak

1. Dokonując diagnozy wykorzystano:

- a) ankietę dla klas III-VIII dotyczącą:
 - zainteresowania ze strony rodziców problemami dziećmi i kontrolą nad formami spędzania czasu przez dzieci (pytania zadane w odniesieniu do zeszłorocznych wyników ankiety);
 - postawy wobec nauki i szkoły;
 - celów na obecny rok szkolny.
 - relacji rówieśniczych.
- b) obserwacje w czasie lekcji, przerw i wycieczek uczniów – głównie pod kątem samopoczucia i relacji rówieśniczych; poczucia odpowiedzialności za szkołę (tak atmosferę jak i wyposażenie szkoły)
- c) wywiady z rodzicami, uczniami i nauczycielami,
- d) analizę dokumentacji – wnioski i zalecenia do pracy wychowawców klas po roku szkolnym 2022/2023

2. Diagnozując środowisko szkolne wzięto również pod uwagę:

- a) analizę raportów (krajowych, lokalnych)
- b) analizę uzyskanych ocen zachowania, wg kryteriów oceny zachowania ujętych w Punktowym Systemie Oceny Zachowania,
- c) analizę frekwencji uczniów na zajęciach szkolnych,
- d) realizowane w szkole formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- e) sprawozdania specjalistów
- f) protokoły zespołów wychowawczych

Po przeprowadzonej analizie zebranych w badaniach danych ustalono:

1. Najważniejsze potrzeby rozwojowe uczniów:

- akceptacji w grupie rówieśniczej;
- zwiększenie aktywności międzyklasowych;
- szacunku wobec drugiego człowieka i pracy innych;
- doskonalenie umiejętności w zakresie budowania relacji z innymi i ich utrzymywania;
- integracja zespołu klasowego, zbadania struktury klas;
- nauka radzenia sobie ze stresem;
- umiejętność tworzenia i korzystania z siatki wsparcia;
- kształtowania poczucia sprawczości i odpowiedzialności za społeczność szkolną;

- budowania poczucia przynależności do społeczności szkolnej.

2. Czynniki chroniące:

1. zainteresowanie uczniów nauką szkolną (wyniki w nauce i zachowaniu, aktywny udział w lekcjach)
2. systematyczne uczęszczanie do szkoły,
3. udział w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego,
4. deklarowana przez uczniów i ich rodziców umiejętność radzenia sobie z niewłaściwymi zachowaniami prezentowanymi przez innych uczniów.
5. zwiększenie ilości zajęć, wycieczek, aktywności, w których współdziałały by grupy międzyklasowe;
6. wspieranie uczniów w inicjatywach mających na celu poprawę atmosfery szkoły a także budowania poczucia wspólnoty i współodpowiedzialności.

3. Czynniki ryzyka:

1. niedostateczne zainteresowanie rodziców problemami dzieci,
2. nieumiejętność uczniów radzenia sobie z nieprzyjemnymi uczuciami,
3. brak dostatecznej umiejętności radzenia sobie w trudnej sytuacji (konflikty rówieśnicze)
4. istnienie rodzin niepełnych, rozbitych, o trudnej sytuacji materialnej.
6. poczucie zagrożenia wynikające z trwającej wojny na Ukrainie,
7. trudności adaptacyjne i tęsknota za ojczyzną dzieci z Ukrainy;
8. niepewność finansowa wynikająca z wysokiej inflacji i kryzysu energetycznego
9. brak wiary we własne możliwości i niskie poczucie własnej wartości uczniów.

4. Problemy występujące w środowisku szkolnym:

Podzielono je na 3 grupy:

1. agresja (słowna i fizyczna): popychanie, przezywanie, wyśmiewanie się, bicie, wulgaryzmy, dokuczanie, podstawianie nóg, także w internecie, wykluczenie społeczne. Tworzenie challengów, np. kto potrafi najbardziej dokuczyć XYZ.
2. niska kultura osobista: niegrzeczne odzywanie się do siebie, nieuprzejmość, brak szacunku dla innych, niekulturalne zachowanie się, brak reakcji na polecenia nauczyciela, niewłaściwe zachowanie na przerwach, brak podstawowych zasad kultury osobistej – około 1/3 uczniów nadal nie mówi: „dzień dobry”, „do widzenia”, „proszę”, „dziękuję”; brak poszanowania dla własności szkolnej a także dla pracy wykonywanej przez panie sprząające
3. niedostateczne umiejętności społeczne: brak dostatecznej akceptacji i tolerancji, niekoleżeńskość, egoizm, wykluczanie innych z grupy rówieśniczej, brak umiejętności nawiązywania i utrzymywania kontaktów z innymi; brak poczucia bycia częścią wspólnoty szkolnej, uznawanie za zabawę tego jak ktoś inny jest przezywany a w sytuacji odwrotnej jako objaw przemocy.

Ustalono również przyczyny, które mogą warunkować występowania w/w zachowań.

- Brak odpowiednich wzorców odnośnie zachowania.
- Modelowanie i utrwalanie zachowań agresywnych w środowisku rodzinnym i rówieśniczym poza szkolnym
- Deprywacja potrzeb(środowisko rodzinne).
- Wpływ mediów i nieodpowiednie, nadmierne i niekontrolowane z nich korzystanie.
- Chęć zwrócenia uwagi na siebie.
- Nieumiejętność radzenia sobie z trudną sytuacją.
- Niedostateczna współpraca z rodzicami.
- Brak dostatecznej umiejętności radzenia sobie z nieprzyjemnymi uczuciami.
- Stałe poczucia niepewność i zagrożenia wynikające z sytuacji ekonomicznej i politycznej, tak w kraju jak i na świecie

Rekomendacje do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego:

1. Realizacja działań mających na celu rozwijanie umiejętności społecznych uczniów oraz naukę konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów.
2. Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, w tym również uwzględniających tematykę związaną z uzależnieniami behawioralnymi, m.in.: problematykę palenia tytoniu i uzależnienia od internetu, gier komputerowych i hazardu.
3. Realizacja działań minimalizujących występowanie ryzykownych zachowań wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych poprzez kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących w codziennej pracy wychowawczej.
4. Promowanie zdrowego stylu życia, np. poprzez: uczestniczenie w kampaniach edukacyjnych dotyczących zdrowego stylu życia i ekologii.
5. Realizacja działań wspierających integrację społeczności szkolnej, a także oddolnych inicjatyw uczniowskich budujących wśród uczniów poczucie sprawczości, odpowiedzialności i bycia częścią wspólnoty szkolnej.
6. Edukowanie rodziców na temat wzmacniania relacji z dzieckiem i skutecznej komunikacji.
7. Wsparcie uczniów-obywateli Ukrainy w integracji ze społecznością szkolną.
8. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.